

En svag monsun bringer usædvanlig tørke til Sydøstasien

Flere lande i den sydøstlige del af Asien oplever en svækket monsun. Det bringer høsten af ris i fare. Vejrænomenet i Stillehavet får skylden.

AF

Mikkel Fønsskov

12. AUG 2014

Den 70-årige farmer i Dhaka i Bangladesh ser ud over de tørre marker og fører sin hånd op i det lange, grå skæg. Han kigger op på himlen og slår ud med armene.

- Der burde være vand på alle mine marker, men der er intet. Intet. Se sprækkerne i marken, siger han og kigger over på den lokale tolk, der oversætter fra bangladeshi til engelsk.

Gias Uddin har været risbonde i det nordvestlige Bangladesh, siden han var 15 år gammel og har med mellemrum oplevet, at monsunen ikke giver den regn, som den normalvis gør. I år er dette "mellemrum."

Den 70-årige farmer Gias Uddin. (© DR)

Mangler desperat regn

- Det er exceptionelt. Der har ikke været den regn, vi plejer at få, og sådan er det for alle i området, fortæller han.

Ved siden af den ældre bonde står Nazrul Ghani, der er leder af et fødevareprogram i Rangpur-distriktet.

Han fortæller, at man ikke kun i Rangpur, men mange andre distrikter i Bangladesh desperat mangler regn.

- Landmændene er tvunget til at kunstvande, men det er dyrt at skaffe pumper til at hente vand op fra jorden. Der er nok grundvand, men hvis der ikke kommer regn, så mangler vi vand, når monsuntiden er forbi, siger Nazrul Ghani.

Den 70-årige farmer Gias Uddin. (© DR)

Regn langt under normalt niveau

Hos det meteorologiske departement i hovedstaden Dhaka (BMD), bekræfter meteorolog Kamil Hassan, at monsunen i Sydøstasien er svagere end normalt. Monsunen varer normalt fra juni og indtil september. Her kan der i nogle egne af Bangladesh falde op til 5-6.000 millimeter regn, mens der i den nordøstlige del af Indien kan falde over 10.000 millimeter.

Til sammenligning falder der godt 700 millimeter i Danmark på et helt år.

- I juni fik vi den regn, der normalt kommer i Bangladesh, men i juli er der kommet 34 procent mindre.

- I august forventer vi også mindre regn. Samlet set ser det ud til, at vi får en svag monsun i år. Det gælder ikke kun for Bangladesh, men også for Indien, Pakistan, Sri Lanka og Myanmar, siger Kamil Hassan.

Den 70-årige farmer Gias Uddin. (© DR)

Sådan opstår monsunen

Monsunen opstår, når varm luft over Indien og Pakistan stiger til vejrs og danner lavtryk. Samtidig opvarmes luften og Det Indiske Ocean langsommere, og derved dannes der højtryk ude over vand.

Herved bliver der sendt en varm og fugtig luft ind over land, der "blander sig" med lavtrykkene. Dette miks af luft giver en langvarig periode med kraftig regn.

Ifølge Landbrugsministeriet i Bangladesh har man i denne juni og juli fået henholdsvis 339 millimeter og 213 millimeter.

Ingen regn - ingen mad

For at rismarkerne kan dyrkes på rigtig vis, er mellem 400 og 500 millimeter nødvendig. Gennem tiderne har monsuner været årsag til kraftige og katastrofale oversvømmelser i Bangladesh, men selv om regnen kan være en lidelse, så er den mest af alt en velsignelse.

Risen bliver dyrene

Uden den vil landet ikke være i stand til at brødføde sine godt 160 millioner indbyggere.

- Prisen på ris vil stige, fordi udbyttet bliver mindre. Konsekvensen af det bliver, at folk ikke vil være i stand til at købe ris, mange vil sulte og lide af underernæring. Det er min store bekymring, siger Nazrul Ghani, leder af et fødevareprogram under RDRS i Rangpuldistriktet.

El Niño kan være årsag

Flere eksperter taler om, at vejrfænomenet El Niño muligvis kan være årsag til, at man i Sydøstasien oplever en svag monsun i 2014.

En stærk El Niño optræder mellem hvert andet og 7. år. Processen foregår ved, at passatvindene i Stillehavet bliver svækket i en sådan grad, at de ikke kan transportere den varme overfladevand fra øst mod vest, som de ellers gør.

På den måde hober en masse varmt vand sammen ud for Perus kyst. Via en fordampning bliver der dannet regn, der kan blive så kraftig, at Peru, Californien og en række andre områder i det østlige Stillehav kan få kraftige oversvømmelser. Samtidig kan man opleve tørke i Australien, Indonesien og andre lande i det vestlige Stillehav.

Også Det Indiske Ocean kan blive påvirket af denne vejrpoces. Det har studier vist.

Kan ikke bevise sammenhæng

- Der er en sandsynlighed for, at El Niño kan være årsagen, men vi kan ikke bevise en 1-til-1-sammenhæng, siger meteorolog Kamil Hassan fra BMD.

Hassan uddyber, at det er på det nærmeste umuligt at sige på nuværende tidspunkt, om ét vejrfænomen ét sted på kloden påvirker et andet fænomen.

Konklusionen, siger han, kan først tages senere på året, når man kan gå dybere i de tal, der kommer i forbindelse med El Niños udvikling.

Aldrig hørt om El Niño

Klimamodeller viser, at med en varmere atmosfære kommer også kraftige regn.

Den 70-årige bonde, Gias Uddin, har aldrig hørt om El Niño. Han håber blot på, at regnen snart kommer:

- Uden vand kan jeg ikke dyrke mine marker, og så er mit land intet værd. Jeg har ingen penge, hvis jeg ikke kan sælge ris. Det hele er ude af mine hænder, siger han og ser op på en blå himmel.

<https://www.dr.dk/nyheder/vejret/en-svag-monsun-bringer-usaedvanlig-toerke-til-sydoestasi>